

Mieczysław BALOWSKI
Poznań

DOI: 10.14746/bo.2021.3.13

Najnowsza bibliografia frazeologiczna

Początkiem roku 2021 ukazała się praca Ludmyły Danylenko poświęcona czeskiej frazeologii i paremiologii¹. Autorka postawiła sobie za cel zebrać wszelkie prace na ten temat, ponieważ – jak pisze L. Danylenko – ta dyscyplina naukowa posiada już

¹ Людмила Даниленко, *Чеська фразеологія і пареміологія. Бібліографія джерел XIX – 20-х років XXI ст. / Česká frazeologie a paremiologie. Bibliografie pramenů 19. – 21. století*, Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2021, 191 s. ISBN 978–966–489–576–4.

na tyle obszerną ilość prac, że należałoby je usystematyzować, co pomoże kolejnym badaczom frazeologii czeskiej w ich orientacji.

Упродовж другої половини XX ст. слов'янська фразеологія збагатилася численними працями як у межах класичних лінгвістичних парадигм (порівняльно-історичної та системно-структурної), так і новітніх інтегрованих напрямів – етнолінгвістичного, лінгвокультурологічного, лінгвопрагматичного тощо. Властиво, що виникла потреба в бібліографічних довідниках, які б системно відобразили фразеологічні і фразеографічні праці, але головне – слугували б показниками розробленості фразеологічних проблем і характеризували тематичні кола і межі (s. 5).

Wprawdzie wcześniej ukazywały się podobne prace, to jednak ich rozmiar był o wiele mniejszy i niepełny. Na potrzebę całościowego opracowania bibliografii czeskiej frazeologii i paremiologii zaś wskazywał dużo wcześniej Walerij Mokienko, a ostatnio Olesia Sergienko z Uniwersytetu w Sankt Petersburgu. Tego zadania podjęła się w ostatnich latach Ludmyła Danylenko.

Praca składa się z 5 działów: monografie i tomu zbiorowe (*Монографії. Тематичні збірники*, s. 10–30), słowniki (*Словники*, s. 31–48), artykuły (*Статті*, s. 49–153), zagadnienia lingwodydaktyczne czeskiej frazeologii i paremiologii (*Лінгводидактичний потенціал чеської фразеології і пареміології*, s. 154–162) i recenzje (*Рецензії*, s. 163–177). Całość zamyka indeks osobowy (*Іменний покажчик*, 178–191). Najobszerniejszy jest dział artykułów, który Autorka postanowiła podzielić na następujące zagadnienia szczegółowe: etapy powstawania i badań czeskiej frazeologii i paremiologii (*Етапи становлення й дослідження чеської фразеології і пареміології*, s. 49–56), ogólne zagadnienia teorii i praktyki (*Загальні питання теорії і практики*, s. 57–74), historyczno-etymologiczne i dialektologiczne studia (*Історико-етимологічні та діалектологічні студії*, s. 75–84), frazeologia i paremiologia biblijna (*Біблійна фразеологія і лареміологія*, s. 85–90), językowy obraz świata w czeskiej frazeologii i paremiologii (*Мовна картина світу в інтерпретації чеської фразеології і пареміології*, s. 91–103), komunikatywny i pragmatyczny aspekt czeskiej frazeologii i paremiologii (*Комунікативно-прагматичний аспект чеської фразеології і пареміології*, s. 104–112), czeska frazeologia i paremiologia a lingwistyka korpusowa (*Чеська фразеологія, пареміологія і корпусна лінгвістика*, s. 113–119), czeska frazeologia i paremiologia a problemy tłumaczeniowe (*Чеська фразеологія, пареміологія і проблеми перекладу*, s. 120–125), oraz czeska frazeologia i paremiologia w perspektywie porównawczej (*Компаративний ракурс чеської фразеології і пареміології*, s. 126–177).

Jak każda praca bibliograficzna, również i ta wymagała wielkiego wysiłku, o czym świadczy ilość zebranych publikacji naukowych na temat czeskiej frazeologii i paremiologii wydanych nie tylko w Czechach, ale także w innych krajach (1451 publikacji).

Матеріал, який ми збирали, розпорошений по різних друкованих та електронних джерелах – журналах, збірниках і монографіях, – опублікованих не лише в Чехії, але в різних слов'янських країнах. Ми свідомі того, що об'єктивно не вдалося охопити всі існуючі на сьогоднішній день джерела, але намагалися максимально наблизитися до такого рівня (s. 8).

Ekscerpcja dotyczyła nie tylko znanych czasopism slawistycznych, jak „Slavia”, „Slovo a slovesnost”, „Naše řeč”, „Časopis pro moderní filologii”, „Bohemistika”, „Opera Slavica” czy „Мовознавство”, ale także tomów pokonferencyjnych, monografii zbiorowych czy samodzielnych prac zwartych wydanych w czeskich czy innych wydawnictwach uniwersyteckich. Ponadto okres ekscerpcji prac naukowych (od roku 1804 do 2020) jest bardzo rozległy, dzięki czemu daje pełny obraz badań czeskiej frazeologii i paremiologii.

Należy tu podkreślić wysiłek Autorki, jaki musiała pokonać, aby wykonać to bardzo cenne dla badaczy frazeologii zestawienie. Z tego względu *Чеська фразеологія і пареміологія. Бібліографія джерел XIX – 20-х років XXI ст. / Česká frazeologie a paremiologie. Bibliografie pramenů 19. – 21. století* będzie wykorzystywana nie tylko przez środowisko czeskich czy zagranicznych bohemistów, ale także i innych neofilologów-frazeologów, może być przydatna także dla studentów i doktorantów.

Literatura

- М о к и е н к о Валерий, 1983, *Советские библиографические указатели паремнологической и фразеологической литературы*. „Советская этнография”, № 3, с. 156–161.
- S e r g i e n k o Olesya S., 2019, *Main trends of the current research of Czech paremiology*, „Bohemistika” XIX, nr 1, s. 49–70.